

Sygn. akt XV Ca 588/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XV Wydziale Cywilnym Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Wysocki

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 7 lipca 2014 roku,

sprawy z powództwa B. (...)z siedzibą w G.

przeciwko K. K. (S.)

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Lesznie XI Zamiejscowy Wydział Cywilny z siedzibą w Rawiczu

z dnia 24 stycznia 2014r.,

sygn. akt XI C 635/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Lesznie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Michał Wysocki

UZASADNIENIE

Wyrokiem zaocznym z dnia 24 stycznia 2014r. Sąd Rejonowy w Lesznie w sprawie z powództwa B. (...)z siedziba w G.przeciwko K. K.(obecnie S.), o zapłatę, oddalił powództwo (pkt 1) oraz kosztami postępowania obciążył powoda (pkt 2).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 20 kwietnia 2010r. pozwana zawarła z (...) Bankiem SA umowę kredytu gotówkowego numer (...). Wobec niespłacania kredytu, bank wypowiedział pozwanej umowę i wystawił bankowy tytuł egzekucyjny opiewający na kwotę długu wynikającego z umowy. Bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nadana została sądowa klauzula wykonalności, a następnie na jego podstawie wszczęta została na wniosek (...) Banku egzekucja. Egzekucja została umorzona wobec jej bezskuteczności.

W dniu 26 kwietnia 2011r. powód zawarł z (...) Bankiem SA z siedzibą w W. (zwanym dalej wierzycielem pierwotnym) umowę o przelew wierzytelności. Zgodnie z tą umową powód nabył od zbywcy wierzytelności szereg wierzytelności przysługujących (...) Bankowi SA od szeregu osób z tytułu z umów zawartych przez tę firmę z jej kontrahentami; szczegółowy wykaz przelewanych wierzytelności stanowi załącznik do umowy sprzedaży wierzytelności.

Powód sporządził pismo datowane na dzień 1 grudnia 2011r., zgodnie z którym pozwany poinformowany został, że wierzytelność (...) Banku SA wobec pozwanej wynikająca z umowy kredytu z dnia 20 kwietnia 2010r. numer (...)

została przelana na powoda. Drugim pismem z tej samej daty powód poinformował pozwaną, że jest administratorem jej danych osobowych oraz że fakt ten wynika z zawarcia umowy sprzedaży wierzytelności zawartej w dniu 26 kwietnia 2011r. Trzecim pismem z tej samej daty powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 3.049,55zł na swoją rzecz. Pierwszym z wymienionych pism powód podniósł, że działa w imieniu własnym oraz (...) Banku SA.

W dokumencie zatytułowanym „Częściowy wykaz wierzytelności do Umowy o przelew wierzytelności z dnia 3 lipca 2012r. pomiędzy (...) SA oraz powodem” znajduje się zapis wskazujący na imię i nazwisko pozwanej oraz jej adres i zadłużenie w kwocie 287,92 zł z określonymi tam odsetkami.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił w oparciu o zgromadzone w sprawie dokumenty. Oceniając zgromadzony materiał dowodowy Sąd ten stwierdził m.in., że zaoferowane przez stronę powodową dowody nie wykazują okoliczności, których istnienie przesądza o istnieniu dochodzonego roszczenia: powód wykazał wprawdzie istnienie stosunku prawnego wierzyciela pierwotnego z pozwanym, z którego wynika wierzytelność wierzyciela pierwotnego w stosunku do pozwanego, jednakże nie wykazał dokonania przelewu przedmiotowej wierzytelności – mającej przysługiwać wierzycielowi pierwotnemu w stosunku do pozwanego - na rzecz powoda.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Zdaniem Sądu Rejonowego, w niniejszej sprawie nie ma podstaw do przyjęcia istnienia roszczenia powoda w stosunku do pozwanego – w świetle zapisów umowy o przelew wierzytelności zawartej pomiędzy powodem a zbywcą wierzytelności (ze względu na brak załącznika do umowy wierzytelności obejmującego wykaz przelewanych wierzytelności sporządzonego we właściwej formie i posiadającego właściwą treść) i w świetle ustaleń faktycznych możliwych do dokonania przez Sąd w oparciu o materiał dowodowy zaoferowany przez stronę powodową. W świetle tego materiału oczywiste jest bowiem, że choć udowodniono istnienie wierzytelności przysługującej wierzycielowi pierwotnemu w stosunku do pozwanego, to z zaoferowanego przez powoda materiału dowodowego nie wynika, że powód jako nabywca wierzytelności stał się wierzycielem pozwanego z tytułu przelewu tej wierzytelności. Zgodnie z art. 6 kc powód dochodzący swojego roszczenia winien zgłosić wnioski dowodowe na poparcie wskazywanych przez siebie faktów. Zgodnie z treścią pozwu faktem istotnym w sprawie wskazanym w pozwie i podlegającym dowodzeniu jest okoliczność czy pozwany zawarł z wierzycielem pierwotnym stosowną umowę, ale ponadto czy doszło do przelewu wierzytelności wynikającej z tej umowy na rzecz wierzyciela. Tymczasem powód okoliczności tej nie dowodzi. Wbrew swojemu procesowemu obowiązkowi powód nie wykazał, że doszło do przelewu przedmiotowej wierzytelności. Powód nie udowodnił, że jakkolwiek konkretną wierzytelność nabył, albowiem treść umowy przelewu jest ogólna, a załącznik zawierający wykaz przelewanych wierzytelności nie został powołany jako dowód w sprawie. Z tego względu powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł zgodnie z art.98§1 kpc obciążając nimi stronę powodową, która przegrała sprawę.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodził się powód - B. (...)z siedziba w G., który wywiódł apelację, zaskarżając je w całości. Sądowi I instancji powód zarzucił:

1) sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego poprzez bezpodstawne przyjęcie jakoby powód nie udowodnił legitymacji czynnej do dochodzenia roszczenia, mimo iż w dokumentacji sprawy znajdują się zarówno wyciąg z umowy cesji jak i wyciąg z załącznika do tej umowy zawierający dane nabytej wierzytelności, umowa kredytu na zakup towarów i usług, przyznania limitu kredytowego i wydania karty kredytowej, Bankowy Tytuł Egzekucyjny, postanowienie o nadaniu Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, korespondencja świadcząca o toczącym się przeciwko pozwanej postępowaniu egzekucyjnym, jak również wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda;

2) naruszenie art. 233 kpc poprzez wyjście poza zasadę swobodnej oceny dowodów i dowolne przyjęcie, że przedłożony przez powoda wyciąg z ksiąg rachunkowych powoda, umowa cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do

umowy cesji nie stanowią dowodu nabycia wierzytelności, mimo, iż okoliczność ta wynika wprost z przedmiotowych dokumentów;

3) naruszenie art. 6 kc w związku z art. 232 kpc polegające na błędnym uznaniu przez Sąd, że strona powodowa nie przedłożyła dowodów na poparcie swoich twierdzeń oraz wniosków, z których wywodzi skutki prawne;

4) naruszenie art. 65 kc w związku z art. 509 kc poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do uznania umowy cesji za nieskuteczną, podczas gdy powód przedłożył do akt sprawy potwierdzoną za zgodność z oryginałem umowę cesji wierzytelności, zawierającą wszelkie elementy przedmiotowo oraz podmiotowo istotne, by uznać cesję za skuteczną;

5) naruszenie art. 328§2 kpc poprzez całkowite pominięcie przy swej ocenie przedłożonych przez powoda dowodów w postaci: Bankowego Tytułu Egzekucyjnego, postanowienia o nadaniu Bankowemu Tytułowi Egzekucyjnemu klauzuli wykonalności oraz korespondencji komornika z poprzednim wierzycielem;

6) naruszenie art. 230 kpc polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu okoliczności istnienia oraz wysokości zadłużenia pozwanej za nieudowodnioną, podczas gdy pozwana na żadnym etapie postępowania powyższego nie zakwestionowała, co kwalifikowało uznanie przez Sąd faktu zarówno istnienia, jak i wysokości zadłużenia za przyznany;

7) nierozpoznanie istoty sprawy.

Z uwagi na powyższe zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu; zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych za I i II instancję; ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji i pozostawienie temu sądowi orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W niniejszej sprawie Sąd I instancji orzekł o żądaniu pozwu wyrokiem zaocznym, z uwagi na to, że pozwana nie stawiała się na rozprawie, nie zajęła stanowiska i nie wdała się w spór z powodem. Zgodnie z treścią art.339§1 kpc, sąd wyda wyrok zaoczny, jeżeli pozwany nie stawił się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie (przy czym przesłanką wydania takiego rozstrzygnięcia jest prawidłowe zawiadomienie strony pozwanej o terminie rozprawy – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 marca 1973r. III PRN 3/73, LEX nr 83847). W myśl § 2 art. 339 kpc, w takim wypadku sąd przyjmuje za prawdziwe twierdzenie powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Powyższe oznacza, że w art.339§2 określono podstawę faktyczną wyroku zaocznego. Zgodnie z tym przepisem sąd - jeżeli nie ma uzasadnionych wątpliwości - zobligowany jest do uznania podanej przez powoda podstawy faktycznej (tj. twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych) za zgodną z prawdą bez przeprowadzania postępowania dowodowego. Niezależnie od ustalenia podstawy faktycznej sąd zawsze jest zobowiązany rozważyć, czy żądanie pozwu jest zasadne w świetle norm prawa materialnego. Negatywny wynik takiej analizy powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo. Przewidziane w art. 339§2 kpc domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 1999r., sygn. I CKU 176/97, publ. LEX nr 37430, Prok.i Pr.-wkł. 1999/9/30; uzasadnienie orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 1972r., sygn. III CRN 539/71, publ. OSNCP 1972/7-8/150).

Tymczasem orzekając w niniejszej sprawie wyrokiem zaocznym Sąd I instancji w ogóle nie zwrócił uwagi na istnienie wskazanego powyżej domniemania lecz przeprowadził postępowanie dowodowe, ustalając że powód nie wykazał, jakoby w wyniku zawartej z pierwotnym wierzycielem umowy cesji wierzytelności doszło do przejścia na jego rzecz roszczenia przysługującego temu pierwotnemu wierzycielowi od pozwanej. Sąd Rejonowy nie wskazał przy tym w

swoim uzasadnieniu, że twierdzenia powoda zawarte w pozwie budziły jego uzasadnione wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W ocenie Sądu II instancji, analiza twierdzeń powoda oraz przedłożonych przez niego dokumentów, złożonych w celu uzasadnienia roszczenia zgłoszonego w pozwie, nie uzasadnia stwierdzenia, że okoliczności faktyczne podane w pozwie budzą poważne wątpliwości lub zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Powód wskazał bowiem, że w drodze cesji nabył od poprzedniego (pierwotnego) wierzyciela przysługującą mu wobec pozwanej wierzytelność - wynikającą z umowy zawartej z tym wierzycielem, a stwierdzoną m.in. bankowym tytułem egzekucyjnym zaopatrzoną w klauzulę wykonalności – na dowód czego przedłożył wyciąg z umowy cesji wierzytelności wraz z wyciągiem z załącznika do tej umowy, a także dokumenty wskazujące na istnienie w/w wierzytelności (umowę kredytową, bankowy tytuł egzekucyjny, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności, postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego). Nie wzięcie pod uwagę treści art.339§2 kpc stanowiło zatem nie rozpoznanie istoty sprawy co musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego orzeczenia i przekazaniem sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania (art.386§4 kpc).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien postąpić zgodnie z art.339§2 kpc tj. ocenić przedstawione przez powoda okoliczności faktyczne oraz dokonać analizy dochodzonego roszczenia pod względem przepisów prawa materialnego. W tym miejscu podnieść należy, że analiza akt sprawy wskazuje na wątpliwości co do prawidłowości zawiadomienia pozwanej K. S. (wcześniej K. – z informacji uzyskanej przez Sąd Okręgowy z systemu informatycznego sądów - k. 115-117 wynika, że pozwana wyszła za mąż i zmieniła nazwisko na (...)) o terminie rozprawy, na której wydany został zaskarżony wyrok zaoczny. Zwrócić należy uwagę, że podany w pozwie adres pozwanej (R., ul. (...)), na który została skierowana korespondencja z sądu zawierająca m.in. zawiadomienie o terminie rozprawy (k. 73), nie figuruje w zaświadczeniu z systemu PESEL-SĄD, jako adres pod którym pozwana jest lub była kiedykolwiek zameldowana na pobyt stały lub czasowy (k. 115-117). Nadto powód nie wyjaśnił dlaczego podał akurat taki adres pozwanej, podczas gdy przy zawieraniu umowy kredytu z (...) Bankiem SA pozwana wskazała, że jej adresem zamieszkania jest R., ul. (...) (k. 43). Taki też adres został wskazany w bankowym tytule egzekucyjnym (k. 47) oraz wniosku o wszczęcie egzekucji (k. 48), jak również w załączniku do umowy przelewu wierzytelności (k. 53). Nadto na ten adres powód kierował również do pozwanej wezwania do zapłaty oraz informację o cesji wierzytelności (k. 54-56). Adres wskazany w pozwie widnieje jedynie w wyciągu ksiąg rachunkowych powoda (k. 58), a zwrócić uwagę należy, że wydając postanowienie o umorzeniu egzekucji wobec pozwanej komornik sądowy podał jeszcze inny adres pozwanej – R. ul. (...). Wobec powyższego, zadaniem Sądu I instancji będzie określenie aktualnego adresu zamieszkania pozwanej i takie doręczenie jej zawiadomienia o terminie rozprawy, które zapewni jej możliwość obrony swoich praw w sprawie. Wskazać trzeba również, że Sąd Rejonowy zarządzeniem z dnia 7 maja 2014r. (k. 110) nakazał zwrócić się do KPP w R. o ustalenie czy pozwana zamieszkuje pod adresem wskazanym przez powoda (i na który wysłano zawiadomienie o terminie rozprawy). Mimo wykonania tego zarządzenia jeszcze przed przesłaniem akt wraz z apelacją do Sądu II instancji, w aktach sprawy brak jest odpowiedzi KPP w R. w tej kwestii. Brak jednoznacznego przesądzenia prawidłowego zawiadomienia pozwanej o terminie rozprawy, na której wydano wyrok zaoczny był kolejną przyczyną uzasadniającą uchylenie zaskarżonego wyroku – zmiana zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie powództwa przez Sąd Okręgowy mogłoby bowiem oznaczać pozbawienie pozwanej prawa do dwuinstancyjności postępowania sądowego (art.176 Konstytucji).

Mając powyższe na względzie, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386§4 kpc i art.108§2 kpc, orzekł jak w sentencji.

SSO M. Wysocki